

Інформація про ризики професійних захворювань у сільському господарстві

Праця в аграрному секторі пов'язана з впливом різноманітних виробничих факторів, які можуть негативно позначатися на здоров'ї працівників. Своєчасна профілактика та дотримання вимог охорони праці допомагають знизити ризики професійних захворювань і зберегти працездатність.

Основні шкідливі виробничі фактори:

➤ **Фізичні фактори:**

- підвищений рівень шуму та вібрації від сільськогосподарської техніки;
- несприятливі метеорологічні умови (спека, холод, висока вологість);
- ультрафіолетове випромінювання під час роботи на відкритому повітрі;
- запиленість повітря під час обробки ґрунту, збирання врожаю, роботи з кормами.

➤ **Хімічні фактори:**

- пестициди, гербіциди та інші засоби захисту рослин;
- мінеральні добрива;
- паливно-мастильні матеріали;
- дезінфекційні засоби.

➤ **Біологічні фактори:**

- бактерії, віруси, грибки;
- алергени рослинного та тваринного походження;
- укуси комах і кліщів;
- зоонозні інфекції, що передаються від тварин людині.

➤ **Психофізіологічні фактори:**

- значні фізичні навантаження;
- тривале перебування в незручній позі;
- ненормований робочий день у період сезонних робіт;
- емоційне напруження та стрес.

Працівники аграрної галузі щодня контактують із пилом, хімічними речовинами, біологічними агентами, працюють в умовах підвищених фізичних навантажень та несприятливих погодних умов. Тривалий вплив цих факторів може призводити до розвитку професійних захворювань.

Захворювання органів дихання найчастіше виникають через вдихання органічного та мінерального пилу під час обробки ґрунту, роботи із зерном, кормами та тваринами.

➤ До таких захворювань належать:

- хронічний бронхіт;
- бронхіальна астма;
- алергічний риніт;
- хронічні захворювання легень.

Причинами захворювань опорно-рухового апарату є важка фізична праця, перенесення вантажів, тривале перебування у вимушеній позі та вібрація від техніки.

➤ Найбільш поширені:

- остеохондроз;
- радикуліт;
- артроз;
- хронічний біль у попереку та суглобах.

➤ Контакт із добривами, пестицидами, паливно-мастильними матеріалами та рослинами може викликати професійні захворювання шкіри:

- контактні дерматити;
- алергічні реакції;
- екземи;
- подразнення та опіки шкіри.

Працівники тваринництва особливо схильні до ризику зараження інфекціями, які передаються від тварин.

➤ Серед них:

- бруцельоз;
- лептоспіроз;
- сальмонельоз;
- сказ;
- кліщові інфекції.

Порушення правил роботи із засобами захисту рослин може призвести до гострих або хронічних отруєнь.

➤ Ознаки отруєння:

- головний біль;
- запаморочення;
- нудота;
- слабкість;
- порушення дихання;
- подразнення слизових оболонок.

➤ Тривалий вплив шуму від тракторів, комбайнів та іншої техніки може спричиняти:

- зниження слуху;
- шум у вухах;
- професійну приглухуватість.

Профілактика професійних захворювань.

➤ Для збереження здоров'я необхідно:

- використовувати засоби індивідуального захисту (респіратори, рукавички, захисний одяг, окуляри);
- дотримуватися правил безпечного поводження з хімічними речовинами;

- проходити періодичні медичні огляди;
- дотримуватися режимів праці та відпочинку;
- підтримувати належну гігієну праці та особисту гігієну;
- своєчасно проходити навчання та інструктажі з охорони праці;
- забезпечувати достатнє споживання води під час роботи в спекотний період.

Ментальне здоров'я є важливою складовою загального благополуччя працівника та безпосередньо впливає на продуктивність праці, безпеку та якість виконання робіт.

➤ Фактори, що впливають на психологічний стан:

- сезонні пікові навантаження;
- тривалий робочий день;
- фінансова невизначеність через погодні умови або ринкові коливання;
- відповідальність за техніку, врожай та тварин;
- обмежені можливості для відпочинку;
- наслідки воєнного стану та пов'язані стресові фактори.

Ознаки емоційного виснаження.

➤ Слід звернути увагу на такі симптоми:

- постійна втома;
- дратівливість;
- порушення сну;
- зниження концентрації уваги;
- погіршення настрою;
- зниження працездатності.

Як підтримати ментальне здоров'я:

- дотримуватися балансу між працею та відпочинком;
- забезпечувати достатню тривалість сну;
- підтримувати фізичну активність;
- спілкуватися з колегами та близькими;
- не ігнорувати ознаки стресу та перевтоми;
- звертатися за психологічною допомогою у разі потреби.

Пам'ятайте!

Здоров'я працівника — головний ресурс будь-якого підприємства. Дотримання вимог охорони праці, профілактика професійних захворювань та турбота про ментальне здоров'я допомагають зберегти працездатність, підвищити безпеку праці та покращити якість життя.

Раннє виявлення професійних захворювань та своєчасне звернення за медичною допомогою значно підвищують ефективність лікування та допомагають зберегти здоров'я і працездатність.